

Referat fra møte i Materiell- og miljøkomiteen

Dato: 30. mai 2023

Sted: Teams videomøte

Tid: 9.00-12.00

Tilstede:

Deltaker	Fylkeskommune/ kollektivtrafikksselskap	Område
Bjørnar Klausen	Nordland	Mobilitet, buss, ferge og hurtigbåt
Stein Fredrik Røstberg	Fram/Møre og Romsdal FK	Kontraktsansvarlig og innkjøp. Driftsseksjonen med driftsoppfølging
Rolf Stavik	Fram/Møre og Romsdal FK	Kontrakt båt og buss. Kontrakter og anbudsutsetting
Einar Hunsager	Skyss	Energi og utslipp, både buss og tog/ferge. Miljø, klima, energi og utslipp - elektrifisering og biodrivstoff
Kjetil Kristiansen	Skyss	Kontrakter. Ferge, hurtigbåt og materiell
Joran Buwalda	Skyss	Elektrifisering av busser, båter og ferger
Svein Ystanes	Kolumbus	Plan og produksjon, Materiell. Buss og båtanbud, universell utforming
Johny Liestøl	AKT	Kontrakter. Materiell, bussanlegg
Terje Njaastad	Brakar	Kontrakt, anlegg og materiell
Hilde Hilmen	Innlandstrafikk	Materiell og driftsoppfølging
Dear Jasarovski	Ruter	Rådgiver Materiell, tar over etter Bård
Bård Henrik Sørensen	Ruter	Rådgiver Materiell
Kjetil Gaulen	ØKT	Materiell. Kontrakter
Reidun Kvitberg Gulliksen	Kollektivtrafikkforeningen	Referent

18/23

Godkjenning av referat

Vedtakssak

Referatet fra 16. mars er godkjent.

19/23

Nye arrangementer og nytgitte rapporter

Orienteringssak

- Invitasjon til Hydrogenkonferansen 1. juni 2023
- Bufdir inviterer til samling i Nettverk for universell utforming i kollektivtransport. Tid: 7-8. juni (lunsj-til-lunsj samling). Sted: Scandic Stavanger City. [Informasjon om program og påmelding finner du her](#)

20/23

Informasjon om pågående høringer

Orienteringssak

[Høring av krav om nullutslipp av klimagasser fra ferjer og hurtigbåter - regjeringen.no](#)

Båt og fergeforum har en arbeidsgruppe. Deltakelse fra Materiell- og miljøkomiteen er til vurdering. Vestland kan delta. Møre og Romsdal og Kolumbus gjør en henvendelse internt for deltakelse og andre medlemmer tar det til vurdering.

Det blir en dialog i etterkant om det er noen som vil delta med et lite avstemningsmøte på en liten time før noen gjør beskrivelser. De som er interessert slenger seg på.

21/23

Innovasjon

Orienteringssak

På tidligere møter er det lagt fram hva som er viktig for Kollektivtrafikkforeningen framover, Samordning av offentlig betalt transport og Bestillingstransport jmfr vår strategi Mobilitet i omstilling.

Sammen med Snelandia jobbes det med en innovasjons- og delingsplattform. Plus1, hvor vi kan legge ut alle ideer og prosjekter som er under planlegging. Det er muligheter for å finne samarbeidspartnere, både internt i bransjen og utenfor.

Vi jobber nå med å innlemme innovasjon som en del av alt vi gjør i det daglige. Dere kan tenke igjennom hvordan vi kan bruke denne komiteen for å finne ut hvordan vi kan utvikle dette fagområdet videre. Dersom det er interessant, kan vi ta en større diskusjon på dette på et senere møte.

Innspill fra komiteen:

Vi har jobbet med elektrifisering over flere år. Her kan det være mer å hente på å standardisere mer, særlig på krav til ladeinfrastruktur.

TEMA: BUS NORDIC, ELEKTRISKE BUSSE OG MANDAT

22/23

Bruken av Bus Nordic

Orienteringssak

Dear Jasarovski presenterte hvordan Ruter bruker Bus Nordic i krav til materiellet i anbud.

Spørsmål og kommentarer:

- Hele BN standarden er tenkt for at bussene skal flyte fritt mellom landene. Har dere tenkt på at i hvor stor grad kan man endre BN ifht til opprinnelige intensjon?
 - Ingen av kravene til Ruter vil bryte med BN. Det er eller en overoppfyllelse. Det skal ikke være noe i veien for videre bruk. Det er ingen krav som ikke er dekket
- Siste endringer i BN var i november 2019. Det har skjedd mye de siste 4-5 årene og BN bør heve seg for å møte det som etterspørres og være bedre rustet. Det er mye fokus på sikkerhet – førersikkerhet spesielt. Det er et ønske at BN kan ta inn kravene som er spilt inn
- Har dere bør-krav som ligger i BN, eller er det skal -krav som Ruter vurderer på?
 - Ofte blir det bør-krav, i neste runde når flere kan levere på det blir det skal-krav. Flere operatører hever seg på standardene og Ruter kan gå fra bør-krav til skal-krav
- Bærekraftig bevegelsesfrihet har også vært krav

- Det er mange krav utover BN og Ruter treffer godt med disse. Starter smått med bør-krav for å se hva de får. Dersom flere eller mange kan levere på det, kan de sette skal-krav. Men ikke på alt
- ØKT har gjort det samme. Det er tatt utgangspunkt i hvordan Ruter har gjort det. Gode tilbakemeldinger fra leverandører
- Hvordan vekttes materiellet i anbudet?
 - Materiellet har 20% av vektingen fordelt på underkriterier sikkerhet og kvalitet
- Ruter prøver å forenkle, sette enklere skal-krav og tydeligere bør-krav
- Det må være enkelt å bruke BN. Det henger litt etter på en del punkter og den trenger en fornyelse

23/23

Erfaringer knyttet til elektriske minibusser og normalgulvsbusser

Orienteringssak

Presentasjon v/ Sindre Hognestad i Ruter, Terje Njaastad i Brakar og Kjetil Gaulen i Østfold Kollektivtrafikk.

24/23

Markedstilgang på elektriske minibusser og normalgulvsbusser

Orienteringssak

Presentasjon av Joran Buwalda i Skyss om gjennomført markedsforespørsel

Spørsmål, kommentarer og diskusjon til alle presentasjonene om elektriske busser:

- Spørsmål om kapasitetskrav
- Spørsmål om egenvekt på bakaksel på bussen og teknisk totalvekt, som man må komme tilbake til
- I Ruter jobber man mye med dette enten å få opp bruksklasse på buss eller få gjort noe med veiene
- Diskusjon knyttet til ståplasser og tekniske innretningene på bussene
- Spørsmål om endring i kravene for laventrébusser
 - Skyss har normalgulv i distrikt. Forespørsler til de andre fylkene om hvilke krav de stilte. Det praktiseres ulikt i fylkene. Kjørt en prosess i Skyss som gjør det enklere å elektrifisere laventré busser

- Er det klasse 1 eller klasse 2 busser som erstatter laventré busser og er det betydelige endringer i kostnadsbildet?
 - Ikke konkret kostnadsbilde i forskjellen på laventre og normalgulvsbusser
- Utfordringer har blitt løftet på minibusser
- Skyss setter universell utforming og elektrifisering som veldig viktig
 - Diskusjon knyttet til det å stille absolutte krav og det å gi noen insentiver og føringer
 - Bagasjekapasitet på elektriske busser tatt opp

25/23

Mandat for komiteen

Orienteringssak

Gjennomgang av nytt forslag til mandat tilsendt på epost i forkant.
Kjell Utvaag fra AtB har bistått i prosessen sammen med Einar Aalen Hunsager.

Tilbakemeldinger:

- Formatering
- Overordnet:
 - Bør vi ha med noe mer om miljø? Det vi har tenkt er at mye av det vi jobber med er fysisk utforming. Materiell. Energi og utslipp er noe mer konkret om miljø og klima. Mye er knyttet til hvilke energibærere vi bruker
 - Energi og utslipp er det litt snevert? Kan vi få inn noe om sirkularitet. Se litt mer på en helhetlig tilnærming – sirkularitet og livsløp. Aktiv hva kan vi selv gjøre. Hvordan kan vi planlegge materiellet brukt
 - Vi bør få inn et sjåførperspektiv for å forstå materiellet som en arbeidsplass. Sjåførene tenker at de har liten påvirkning grunnet anbudsregimenene. Vi vurderer å invitere sjåførorganisasjonene inn på enkelte møter
- Beskrive mer om kunnskaps- og erfaringsutvikling rettet mot oss og standardisering ut mot markedet. Arbeid for gode rammevilkår er fundamentet. Utfordre de tre måtene vi har beskrevet på?

- Et forslag til tekst for punkt 2: Stimulere til innovasjon og teknologiutvikling innen autonomi, framdrift og energibruk – Erstatte punktet Barrierer
- Rydde opp i formuleringer bruk av verb etc.
- Felles løsninger – mulig til å jobbe med standardisering av ting. Særlig med tanke på ladeinfrastruktur. Endre litt på arbeidsformene – utforme felles krav i framtiden
- Redusert utslipp – mer om sirkularisering og livsløp
- Transportrapportering: mer relevant for framtiden
- Tilsvarende runde på siste setningen – medlemmer åpent for medlemmer – diskusjon – avgrense mer. Hvordan man bevarer taushetsbelagte opplysninger – sjekkes om med Kontraktskomiteen
- Vi kan revurdere navnet på komiteen. Prøve å ta utgangspunkt i overordnede området – energi og utslipp

Mandatet fra 2016 gjøres tilgjengelig på Workplace.

Det utarbeides et oppdatert forslag som går til vedtak i komiteen.

26/23

Avslutning

Orienteringssak

15. juni vil AtB presentere elektrisk vei - induktiv lading av busser digitalt på Teams.

Neste møte er 20.-21. september, lunsj til lunsj fellesmøte med Kontraktskomiteen i Fredrikstad med tema Sjåførsikkerhet og Datarapportering.

2. juni 2023

Reidun Kvitberg Gulliksen